

שיעור מספר 4*

21 - 28 ינואר

האישיות של רוח הקודש

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת שיעור השבת השבועי: יוחנן 16:13,14,16, רומים 8:14-16, רומים 13:15, יוחנן 6:14, יוחנן 17:17, רומים 5:5.

פסוק לשינון: "אֲבָל הַמְּנַחֵם, רוּחַ הַקֹּדֶשׁ שֶׁהָאֵל יִשְׁלַח לָכֶם בְּשָׁמַי, הוּא יִלְמַד אֶתְכֶם הַכֹּל וְיִזְכִּיר לָכֶם כֹּל מַה שֶּׁאֲנִי אֹמְרֵתִי לָכֶם." יוחנן 14:26

מכיוון שרוח הקודש מתוארת במקרא על ידי דימויים בלתי אנושיים, כגון הרוח הנושבת או אש, חלק מן האנשים סבורים כי היא אינה אישיות, אלא מעין כוח אלוהי. מבחינתם, רוח הקודש היא מעין אנרגיה חשמלית, אשר מסמיכה אותנו, מאשר אישיות בפועל. אך השאלה היא לא האם ניתן למצוא עוד קטעים, אשר מציינים פעולות לא אופייניות לאישיות או השפעות של רוח הקודש. השאלה היא האם ישנם מקומות המקרא, אשר תומכים בקיום אישיותו. השבוע אנו נחקור את אישיותו של רוח הקודש בהתאם למה שמתואר לנו בכתבי הקודש. האמת הזאת תסייע לנו להבין טוב יותר את תפקידה של רוח האלוהים בחיינו. כמו כן לימוד זה יעזור לנו להעמיק בהבנת החשיבות של האמונה באישיותו של רוח הקודש עבור חיינו הרוחניים. רק אם נהיה בעלי עמדה נכונה, נוכל להעניק לו את האהבה, כבוד, אמון וצינתות, אשר הוא ראוי להם.

* לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת 28-בינואר.

ישוע מתאר את רוח הקודש

קראו את יוחנן 16:13,14, יוחנן 15:26,27, יוחנן 14:17,26. אילו תכונות של אישיות מייחס ישוע לרוח הקודש בקטעים הנ"ל? מה אתם מסיקים מכך שישוע מזכיר את רוח הקודש בתור העוזר והמנחם (parakletos)?

לפי דבריו של ישוע, רוח הקודש מדריך, מדבר, שומע, מודיע ומכבד (יוחנן 16:13,14). כמו כן רוח הקודש מלמד אותנו ומזכיר לנו דברים (יוחנן 14:26). הוא שוכן בתוכינו (יוחנן 14:17), הוא מעיד (יוחנן 15:16) ומוכיח (יוחנן 16:8). הפעולות הללו שייכות יותר לאישיות ריבונית, מאשר לכוח חסר אישיות.

קראו יוחנן 14:16-18. כיצד תתממש הבטחתו של ישוע? באיזה אופן השליחים לא ישארו לבדם?

ישוע דואג להולכים אחריו. הוא אינו משאיר את תלמידיו יתומים. הוא מבטיח לשלוח את רוח הקודש. ספציפית כאן ישוע אומר שהוא ישלח "עוזר נוסף" או "מנחם". המילים בהן משתמש ישוע חשובות מאוד. הוא מבטיח לשלוח "עוזר נוסף" ולא שונה. המילה היוונית "allos" פירושה נוסף. ביוונית של הברית החדשה המילה "allos" מציינת שישוע ישלח עוזר נוסף, אשר שונה מספרית, אך בעל אופי זהה לאופיו. במילים אחרות, ישוע מבטיח שיגיע משהו שבדיוק כמוהו, אחד שיתפוס את מקומו, שימשיך את עבודתו בנו ויהיה לנציגו.

עבודתו של רוח הקודש היא סיוע ונחמה. כאן בכתבי הקודש משתמשים במילה parakletos (יוחנן 16:14) על מנת לתאר מישהו שנקרא לתמוך, לסייע ולהיות לעזרתינו. וכפי שישוע היה אישיות, גם רוח הקודש הוא בעל אישיות. הרעיון הזה נתמך בכך שישנן פעולות רבות בעלות פן אישיותי, אשר מתייחסות אליו (ראו יוחנן 14:26, 15:26, מעשי השליחים 15:28, רומים 8:26, 1קורינתים 11:12, 1טימותאוס 1:4).

מדוע הידיעה שרוח הקודש היא אישיות ממשית מנחמת הרבה יותר מאשר הוא כוח בעלמא?

מאפייני האישיות של רוח הקודש: חלק א'

בקריאתכם את הפסוקים הבאים תשאלו את עצמכם: האם הקטע מתאר את מאפייני האישיות האלוהית או מאפייני כוח חסר אישיות? רומים 8: 14-16, 27, רומים 15: 30, 1 קורינתים 2: 10, מעשי השליחים 8: 29, 10: 19, 20, 28: 25.

האם כוח חסר אישיות יכול לסגור עלינו? האם רוח חסרת אישיות יכולה לגלות לנו דברים על אלוהים? האם להשפעה חסרת אישיות ישנה יכולת דיבור? כל הטענות המקראיות הללו נשמעות הרבה יותר הגיוניות בהתייחס לרוח הקודש בעלת אישיות, מאשר לכוח חסר אישיות.

קראו את הפסוקים הבאים. אילו תכונות אישיותיות מיוחסות כאן לרוח הקודש? אפסים 4: 30, מעשי השליחים 5: 3, 9, 1 קורינתים 12: 11, רומים 15: 30.

המאפיינים היחודיים של אישיות הם ידע (או הבנה), רגש ורצון. ניתן לרמות ולשקר רק לאישיות. רק מישהו בעל אישיות יכול להיות בעל יכולת בחירה ורצון חופשי. ייתכן שהרצון הוא אחד המרכיבים הבולטים ביותר של אישיות כלשהי. ורק אישיות יכולה לאהוב. האהבה אינה משכנעת אם מקורה בכוח חסר אישיות ומופשט. אהבה היא מאין נגיעה אישית. מתוך המאפיינים הללו עולה כי רוח הקודש בעלת זהות עצמית, ידע עצמי, רצון עצמי, בעצם ייצור ריבוני בעל יכולת לאהוב. הוא איננו כוח מעורפל או השפעה לא ברורה. רוח הקודש מוצגת בעזרת מאפיינים בעלי אופי אישיותי, מכיוון שאלוהים עצמו הוא אישיות.

”רוח הקודש היא בעלת אישיות ייחודית, אחרת היא לא היתה יכולה לבשר לרוחני שאנחנו בני האלוהים. עליה להיות גם אישיות אלוהית על מנת לגלות את הסודות העמוקים של אלוהים”. Ellen G. White, Evangelism, p. 617.

כיצד הפרספקטיבה של רוח הקודש בעלת מאפיינים של אישיות משפיעה על יחסינו עימה? מה היה שונה אילו היא הייתה מעין כוח חסר אישיות לעומת היותה אלוהים עצמו?

מאפייני האישיות של רוח הקודש: חלק ב'

האתגר שבו אנו ניצבים, כאשר אנו מנסים להבין את רוח הקודש, הוא בכך שאנו יכולים לדמיין את אלוהים האב בצורה מוחשית כלשהי. כמו כן יש לנו תמונה ברורה של ישוע, היות והוא מתואר היטב בבשורות. הוא סיגל לעצמו את הטבע האנושי והופיע לפנינו בצורת אדם.

לעומת זאת, רוח הקודש מוצגת באופן שונה לגמרי. לכאורה, הוא איננו ממשי ולכן הרבה יותר קשה לדמיינו מאשר את האב והבן.

לפיכך חלק מן האנשים מסיקים כי רוח הקודש הוא רק כוח חסר אישיות. כפי שראינו לא מזמן, הרעיון הזה לא מתאים במדויק לטבעו של רוח הקודש. למעשה, ישנם קטעים בכתבי הקודש אשר מאבדים את משמעותם לו רוח הקודש הוא רק כוח אלוהי חסר אישיות.

קראו בקפדנות את שני קטעים הבאים והחליפו את הביטוי רוח הקודש במילה סתמית "כוח". מדוע הקטעים הללו בעלי משמעות רק אם רוח הקודש הוא אכן אלוהים?

רומים 15:13

1קורינתים 2:4

הביטוי של התלמידים "נִרְאָה לְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ וְלִנְוִי" (מעשי השליחים 15:28) נשמע כאבסורד במידה ורוח הקודש היה רק כוח או השפעה סתמית. להיפך, הביטוי הני"ל מצביע על יישות נוספת, הדומה לאב ולבן.

יתר על כן, כיצד יכולים המאמינים להיטבל בשם "האב, הבן ורוח הקודש" (מתי 28:19) לו רק שתי הדמויות הראשונות שמוזכרות הן אישיות והשלישית אינה אישיות? אין בזה כל היגיון. להיפך, שלושתם מוזכרים יחדיו בהיותם חלק מאותו אחד שלשמו אנחנו נטבלים. לפיכך, רוח הקודש מתגלה כאן כאחד ברמתם של האב והבן.

(אלן ג' וייט טענה כי "ישנן שלוש אישיות הקיימות בשילוש השמימי... האב, הבן ורוח הקודש". Ellen G. White, Evangelism, p. 615. גם היא מאוד ברורה בדבריה לגבי אישיותו של רוח הקודש).

רוח האמת

קראו יוחנן 6:14-17:17. מה המשמעות של ה"אמת" הזאת בקטעים הללו?

בבשורה ע"פ יוחנן המילה "אמת" היא מילת מפתח. לעיתים קרובות ההבנה המודרנית של המושג "אמת" היא אבסטרקטית ותיאורטית. בעולם המערבי המושג הזה התהווה על ידי הפילוסופיה היוונית. לעומת זאת, בכתבי הקודש, ובבשורה ע"פ יוחנן בייחוד, למילה "אמת" ישנה משמעות אישית וספציפית: ישוע הוא האמת (השוו עם יוחנן 17:17, תהילים 142:119), אמת האלוהים מתגלה בדרך-על דרך ישוע המשיח. הידע האמיתי על אלוהים ניתן לנו דרך ישוע, שעליו מדבר המקרא, היות ואלוהים מתגלה לנו דרכו.

קראו ביוחנן 26:15-16:13. איזה תפקיד מגלמת רוח הקודש בתור רוח האמת?

ביוחנן 16:13 נאמר לנו שרוח האמת תוביל אותנו לקראת כל האמת. היא עושה זאת כאשר היא מצביעה על ישוע המשיח ועוזרת לנו לזכור את מה שהוא אמר (יוחנן 15:26) ומה שהוא עשה עבורינו. האמת שאלה מובילה אותנו רוח הקודש היא מאוד אישית: היא מרוממת את ישוע ומובילה אותנו ליחסי אמונה חיים. כאשר ישוע דיבר עם האישה השומרנית, הוא אמר שיש לעבוד את אלוהים ברוח ובאמת (יוחנן 4:24). כאשר אנו מבקשים מרוח הקודש שתדריך אותנו, היא מובילה אותנו אל ישוע, שהוא הדרך, האמת והחיים (יוחנן 14:6).

במקרא מושג ה"אמת" הוא לא אבסטרקטי או תיאורטי כפי שזה קורה בפילוסופיה. האמת המקראית כוללת בתוכה יחסים אישיים עמוקים מאוד עם בוראינו וגואלינו, אשר נקרא "אלוהי האמת" (השוו עם דברים 4:32, תהילים 5:31). לכן רוח הקודש קרויה "רוח האמת" (יוחנן 17:14, 16:13), וזה שהיא נשלחה מאת אלוהים האב (יוחנן 15:26) מראה לנו לא רק את אופיה, אלא גם את אלוהותה.

הרבה פעמים אנו מתייחסים לאמת בתור טענה, כגון המודל הלוגי מודוס פוננס (modus ponens) "אם א' קיים, אזי גם ב' קיים. לכן, קיומו של ב' נובע מקיומו של א'" במילים פשוטות, אם קיים תנאי מסוים כדי שדבר מה יהיה נכון, ואם התנאי מתמלא, הרי שאותו דבר הוא נכון. ללא ספק, דברים רבים שאנו תופסים כאמת, אנו תופסים דרך התרשים הזה. למרות זאת, כיצד אתם תופסים את הרעיון של "אמת" בתור אישיות? דונו על כך בכיתות בשבת.

מדוע זה משנה?

השאלה בדבר אישיותו של רוח הקודש הינה חשובה מאוד ולה השלכות פרקטיות. " אילו הוא יישות אלוהית, ואנו מחשיבים אותו בתור כוח חסר אישיות, אנו גוזלים מאלוהים את את הכבוד, ההדר ואהבה שהוא ראוי להם".

LeRoy Edwin Froom, *The Coming of the Comforter*, p.40

לו נחשוב את רוח הקודש אך ככוח אלוהי מסתורי, מחשבותינו יהיו: כיצד אני יכול לקבל יותר מרוח הקודש? אך אם אנו חושבים על רוח הקודש כאישיות אלוהית, אנחנו נשאל: כיצד רוח הקודש יכולה לקבל יותר ממני? הנקודה המכריעה היא: האם אתם רוצים להיות בעלי רוח הקודש או שברצונכם שהרוח תשלוט בכם? האם אתם מתנגדים להשפעתה או שהנכם מוכנים ללכת בעקבותיה בצייתנות (ראו רומים 8: 12-14, גלטים 5: 18-24)? האם אתם רוצים להשתמש ברוח הקודש למטרותיכם, או שאתם סומכים עליה שהיא תאפשר לכם להיות דומים יותר לישוע המשיח ולהשתנות בהתאם לרצונו? האם אתם מתייחסים ברצינות לעובדה שגופכם "הוא היקל של רוח הקדוש השוכן בתוככם, אשר קבלתם אותה מאת אלהים" (1קורינתים 6: 19) והנכם רוצים להלל את אלוהים בחייכם?

קראו באגרת אל הרומים 5:5 ואפסוס 2:18,19. מה הקשר בין רוח הקודש ואהבתו של אלוהים? מהן ההשלכות של אותו הקשר עליכם אישית ועל הקהילה כולה?

רק ישויות יכולות לבחור לשתף פעולה עם אישיות אחרת באופן מודע. אנחנו מוזמנים לעבוד יחד עם רוח הקודש, כאשר היא מובילה ומשנה אותנו באופן אישי ובקהילתנו של האלוהים. במידה ואיננו מקבלים את רוח הקודש כחלק מהשילוש האלוהי, הרבה יותר קל לנו להתעלם ממנה, לסתום את אוזנינו לקריאותיה, ולהקשות את ליבנו נגד השפעתה המשנה. מפני שכולנו ייצורים שרויים בחטא ואנו זקוקים לחסדו המשנה של אלוהים, הדבר האחרון שאנו אמורים לעשות זה להתעלם מנוכחותה של רוח הקודש בחיינו. יתירה מכך, עלינו להתמסר לו בכל לבבנו נפשינו ומאודינו. לפיכך, כאשר אנו מודים שרוח הקודש היא יישות אלוהית, אשר רוצה להשתמש בנו, אלוהים יהיה לעמוד התווך בכל החוויה האנושית שלנו כמאמינים.

"איננו יכולים להשתמש ברוח. הרוח משתמשת בנו." - אלן ג' וייט, חמדת הדורות, עמ' 672. למה, לדעתכם, התכוונה כאן אלן וייט? כיצד רוח הקודש יכולה להשתמש בנו? (ראו פיליפים 2:13).

נקודות למחשבה

קראו את: Ellen G. White, The Desire of Ages, pp. 669-672.
Evangelism, pp. 613-617.

"נגש ישוע לדבר אתם ואמר: 'נתנה לי כל סמכות בשמים ובארץ. על כן לכו ונעשו את כל הגויים לתלמידים, הטבילו אותם לשם האב והבן ורוח הקדש ולמדו אותם לשמר את כל מה שצויתי אתכם. הנה אתכם אני כל הימים עד קץ העולם.' (מתי 28: 18-20)

שימו לב, שכאשר ישוע קורא לתלמידיו לשירות, הוא מצווה עליהם להטביל את התלמידים החדשים בשם יחיד – שם האב, הבן ורוח הקודש. הוא אינו אומר ל"שמים" של האב, הבן ורוח הקודש, אלא ב"שם" (ביוונית onoma). זו אחת ההוכחות החזקות ביותר לאחדות האלוהים בן שלוש האישויות: "שמע ישקאל? הנה אלהינו יהנה אחד" (דברים 6: 4). כפי שהשיעור של השבוע מראה לנו, אף אחד אינו מפקפק בעובדת אישיותם של האב והבן; אזי, מדוע לפקפק באישיותו של רוח הקודש? בהתאם למקרא, האהבה, הדאגה והנחמה של אלוהים מורגשים בנוכחותו ואנו יכולים להעביר אותם הלאה. זאת בעצם פעולתה של רוח הקודש. הרבה יותר נעים לחשוב עליו כעל אישיות עצמאית, בדומה לאב והבן. אכן, קשה לנו להבין זאת. אז מה? אם איננו יכולים להבין עד הסוף את טבעם של הרוח והאור, למשל, כיצד אנו יכולים להבין את טבעו של רוח הקודש במלואו?

שאלות לדיון:

1. דונו בכיתתכם על השאלה של יום רביעי – כאשר מוזכר שם שהאמת זו בעצם אישיות – ישוע המשיח. מה המשמעות של זה? מדוע ישוע הינו האמת? כיצד אנו מבינים את "האמת" בנסיבות הללו?
2. אלן ג' וייט כתבה: "עלינו להבין שרוח הקודש, שהיא אישיות באותה מידה כפי שאלוהים הוא אישיות, עובד כאן על האדמה". Ellen G White, Evangelism, p. 616. מהי תרומתו של הציטוט לתיאור מציאות קיומו של רוח הקודש?
3. חזרו על חלק מן המאפיינים של רוח הקודש שדנו בהם השבוע. אילו מהם מנחמים אתכם במיוחד? אילו מהם חשובים ביותר עבורכם? תחלקו את תשובותיכם עם הכיתה.
4. למה קל לכם יותר להתחבר – לכוח חסר אישיות או לאישיות? מהן ההשלכות של תשובתכם?